

## ДОКТРИНА СОЦІАЛЬНИХ ОРІЄНТИРІВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬСТВА

DOI: 10.32620/cher.2018.4.10

*Постановка проблеми.* Перерозподіл результатів праці у будь-якому суспільстві здійснюється через податкову систему, тому питання моральності сприйняття суспільством функціонування податкової системи вимагає певних обговорень, пояснень існуючих підходів до розгляду процесів соціалізації податкової політики в умовах демократичної трансформації українського суспільства. *Метою статті* є обґрунтування доктрини вибору соціальних орієнтирів податкової політики, виходячи з сучасних вимог демократичних трансформацій в Україні. *Об'єктом дослідження* виступає податкова система України, котра постійно перебуває у стадії реформування і перебудов в процесі бюджетного планування та намагань виконати вимоги іноземних інвесторів. *Методологічною основою дослідження* стали способи і принципи наукового пізнання загальних та спеціальних методів і прийомів, що використані у процесі обґрунтування вибору соціальних орієнтирів для формування доктрини податкової політики. У тому числі методи систематизації і узагальнення використані для аналізу існуючої системи оподаткування в Україні; індукції та дедукції – для обґрунтування побудови соціально-орієнтованої доктрини податкової політики; міждисциплінарної аналогії – для оцінювання показників та податків, на які має орієнтуватися податкова політика в умовах демократичних трансформацій суспільства. Основною гіпотезою дослідження стало припущення, що посилення соціальної ролі податків є запорукою розвитку демократичного суспільства. А значить - основною формою забезпечення політики соціального спрямування у державі має стати виважено сформована податкова система. *Вклад основного матеріалу.* Доведено, що доктрина податкової політики має сприяти цілеспрямованому соціально-економічному руху вперед на засадах збалансування інтересів усіх членів суспільства та систематизації тактичних і стратегічних задач щодо реформування податкової системи України. Основними соціальними орієнтирами в оподаткуванні мають виступати: дохід фізичних осіб, податки на капітал у всіх його матеріальних і нематеріальних формах, диференціація податку на додану вартість та введення широкого спектру акцизів. *Оригінальність та практичне значення дослідження.* Підґрунтям для розвитку доктрини податкової політики має виступати суспільний договір, що являє собою набір рамкових правил з визначенням відповідальності усіх верств населення. Такий підхід дозволить досягти консенсусу у громадянському суспільстві. Запропоновані напрями соціалізації процесів оподаткування має прикладну цінність і дозволяють спрямувати суспільний розвиток у демократичному руслі, заснованому на повазі до людини, свободі її вибору у суспільному бутті та способу мислення та дозволяють врегульовувати соціально-економічні конфлікти у суспільстві. *Висновки дослідження.* Проведене дослідження дозволило сформулювати низку важливих висновків, щодо вибору конкретних соціальних орієнтирів, які у подальшому допоможуть правильно розставити акценти у виборі об'єктів та бази оподаткування, означити ті, що гальмують розвиток окремих територій, приводять до стану репресивності, створюють соціально-економічну напруженість у суспільстві.

**Ключові слова:**

соціальні орієнтири, доктрина податкової політики, суспільний договір, громадянське суспільство.

### A DOCTRINE OF SOCIAL PREFERENCE-POINTS OF TAX POLICY IN THE CONDITIONS OF SOCIETY DEMOCRATIC TRANSFORMATIONS

*Formulation of the problem.* The redistribution of labor results in any society is carried out through the tax system, therefore the question of morality perception of functioning of the tax system society is requires certain discussions, explanations of the existent files of consideration to the processes of socialization the tax policy in the conditions of democratic transformation of Ukrainian society. *A research purpose* is grounded the doctrine of choice the social reference-points of tax policy, what is coming from the modern requirements of democratic transformations in Ukraine. *The object of research* is the tax system of Ukraine, which constantly is founding in the stage of reformation and alterations in the process of the budgetary planning and attempts to execute the requirements of foreign investors. *Methodological basis of research* became the methods and principles of scien-

<sup>1</sup> **Калінеску Тетяна Василівна**, д-р екон. наук, завідувач кафедри «Фінанси», Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

**Calinescu Tetyana**, Professor, Ph.D. in Economics, Head of Finances Department National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

**ORCID ID:** 0000-0003-4919-5788

**e-mail:** tetyana.calinescu@gmail.com





tific cognition the general and special methods and receptions which are used in the process of ground the choice of social reference-points for forming of doctrine of tax policy. Including the methods of systematization and generalization are used for the analysis of the existent system of taxation in Ukraine; inductions and deductions - for the ground of construction of the social oriented doctrine of tax policy; the between disciplinary analogy - for the evaluation of indexes and taxes on which must be oriented tax politicians in the conditions of democratic transformations of society. *The hypothesis of research* became position that strengthening of social role of taxes is the mortgage of development the democratic society. And this is means that basic form of providing the policy of social aspiration in the state must become the tax system at a self-weighted formed. *The statement of basic materials*. It is well-proven that the doctrine of tax policy must assist a purposeful socio-economic forward movement on principles of balanced the interests of all members of society and systematization of tactical and strategic tasks in relation to reformation of Ukrainian tax system. By basic social reference-points in taxation must come forward: profit of physical persons, capital duties in all its material and non-material forms, differentiation of tax value-added and introduction of wide spectrum of excises. *Originality and practical significance of the research*. By basis the development of doctrine the tax policy is founded a public agreement, which shows by itself the set of scope rules with determination of responsibility all members of population. Such approach will allow attaining a consensus in civil society. Directions of socialization the processes of taxation are offered the applied value and allow to send community development in a democratic way, based on respect to the human, to freedom of his choice in public life and way of thinking and allow to regulate socio-economic conflicts in society. *Conclusions of the research*. The conducted research are allowed to formulate the row of important conclusions, in relation to the choice of concrete social reference-points, which in further will help correctly to place accents in the choice of objects and base of taxation, to mark those, which brake development of separate territories, to come in the state of repressiveness results and to create socio-economic tension in society.

**Key words:**

social preference-points, doctrine of taxation, public agreement transformations, civil society.

---

## ДОКТРИНА СОЦИАЛЬНЫХ ОРИЕНТИРОВ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКЕ В УСЛОВИЯХ ДЕМОКРАТИЧЕСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЙ ОБЩЕСТВА

*Постановка проблемы.* Перераспределение результатов труда в любом обществе осуществляется через налоговую систему, поэтому вопрос нравственного восприятия обществом процесса функционирования налоговой системы требует определенных обсуждений, пояснений существующих подходов к рассмотрению процессов социализации налоговой политики, в условиях демократической трансформации украинского общества. *Целью статьи* является обоснование доктрины выбора социальных ориентиров налоговой политики, исходя из современных требований, предъявляемых к демократическим трансформациям в Украине. В качестве *объекта исследования* выступает налоговая система Украины, которая находится постоянно в стадии реформирования и перестройки в процессе бюджетного планирования и попыток выполнить требования иностранных инвесторов. *Методологической основой исследования* стали способы и принципы научного познания общих и специальных методов и приемов, которые использованы в процессе обоснования и выбора социальных ориентиров для формирования доктрины налоговой политики. В том числе методы систематизации и обобщения использованы для анализа существующей системы налогообложения в Украине; индукции и дедукции - для обоснования построения социально ориентированной доктрины налоговой политики; междисциплинарной аналогии - для оценки показателей и налогов, на которые должна ориентироваться налоговая политики в условиях демократических трансформаций общества. *Основной гипотезой исследования* стало предположение, что усиление социальной роли налогов является залогом развития демократического общества, а это означает, что основной формой обеспечения социально направленной политики в государстве должна стать взвешенная подход к формированию налоговой системы. *Изложение основного материала.* Доказано, что доктрина налоговой политики должна способствовать целеустремленному социально-экономическому движению вперед на принципах сбалансирования интересов всех членов общества и систематизации тактических и стратегических задач реформирования налоговой системы Украины. *Оригинальность и практическое значение исследования.* Основными социальными ориентирами в налогообложении должны быть: доход физических лиц, налоги на капитал во всех их материальных и нематериальных формах, дифференциация налога на добавленную стоимость и введение широкого спектра акцизов, а в основе развития доктрины налоговой политики – лежит общественный договор, который представляет набор рамочных правил с определением ответственности всех слоев населения. Такой подход позволит достичь консенсуса в гражданском обществе. Предложенные направления социализации процессов налогообложения имеют прикладную ценность и позволяют направить общественное развитие в демократическое русло, основанное на уважении к человеку, свободе его выбора в общественном бытие и способе мышления; позволяют регулировать социально-экономические конфликты в обществе. *Выводы исследования.* Проведенное исследование позволило сформулировать ряд важных выводов по выбору конкретных социальных ориен-



тиров, которые помогают правильно расставить акценты в выборе объектов и базы налогообложения; обозначить те, которые тормозят развитие отдельных территорий, приводят к состоянию репрессивности, создают социально-экономическую напряженность в обществе.

**Ключевые слова:**

социальные ориентиры, доктрина налоговой политики, общественный договор, гражданское общество.

**Постановка проблеми.** Мабуть ніхто не буде заперечувати, що перерозподіл результатів праці у будь-якому суспільстві здійснюється через податкову систему. Проте настільки морально чи аморально сприймається функціонування цієї системи суспільством – це питання дискусійне і вимагає певних обговорень і пояснень. Тому і не дивно, що створюється багато запитів з різних вишів, наукових шкіл та дослідних інститутів на Міністерство освіти і науки України щодо фінансування науково-технічних досліджень, спрямованих на демократичні трансформації в українському суспільстві, подібні зрушення й реформи в податковій системі, бо не існує іншого шляху для підтримки національної безпеки та гідного життя суспільства як збір податків. Дане дослідження проведено за результати виконання науково-дослідної роботи за темою ДН-04-16 «Розробка демократичних механізмів самозабезпечення соціально-економічних трансформацій суспільства» номер держреєстрації - 0116U004159, та підготовки нових напрацювань щодо запиту у Міністерство освіти і науки України на проведення нового наукового дослідження у 2019 – 2021 роках за темою «Трансформація методів регулювання соціально-економічних конфліктів в умовах проведення Операції Об'єднаних сил на Сході України».

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інший бік цього питання – наскільки морально виправданий розмір, кількість та цільове використання встановлених податків. Так, існує думка, що коли податки використовуються виключно для суспільного захисту як вимушена необхідність, то тоді збір податків є морально виправданим [1, с. 175, 176]. Якщо ці засоби використовуються не для уникнення насилля та інших загроз, а на інші цілі, як, наприклад, розвиток культури, спорту, національної економіки і таке інше, то цей збір коштів у вигляді податків є аморальним [2]. Бо об'єктивне єдине призначення податків – штучний перерозподіл доходів споживачів як спосіб життєзабезпечення тієї частини населення, яка не приймає участь в суспільній праці або, діяльність якої не можна зв'язати з інтересами щодо отриманням до-

ходів. Податки, які насправді складають відчужену частину споживчих доходів виробників, процедурно урізають нерозподілений прибуток підприємств, і у меншому ступені - нараховану заробітну плату. Такий існуючий порядок утримання податків означає подвійне оподаткування, коли, по-перше, обкладається прибуток, а, по-друге, – знову оподатковується той же прибуток, але виданий у вигляді оплати найманим робітникам [1, с. 176]. Звідси – і відчуття аморальності, ухід виробництва у тіньову економіку та інші негативи, що заставляють шукати більш прийнятні способи оподаткування, на кшталт введення більш широкого спектру акцизів.

Не слід забувати і про фіскальну функцію податків, яка має бути спрямована на максимальне збалансування інтересів щодо наповнення державної і місцевої казни між фіскальними органами та платниками податків. І тут, напевно чи можна вести мову про державотворчий патріотизм нації [3, с. 38], бо не спрацьовують сьогоднішні зміни у Податковому кодексі України [4] у напрямі творення суверенної, незалежної держави, а тим паче – вибору податків у якості кількісного вимірювача участі нинішнього і майбутнього покоління платників в життєзабезпеченні і розвитку держави.

Тому **метою даної статті** є обґрунтування доктрини соціальних орієнтирів податкової політики, виходячи з сучасних вимог демократичних трансформації в українському суспільстві.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Будь-яка доктрина, у тому числі з засад оподаткування в країні, має сприяти поступовому цілеспрямованому соціально-економічному руху вперед на засадах збалансування інтересів усіх членів суспільства та систематизації усіх тактичних і стратегічних задач щодо реформування податкової системи України. Наразі в Україні запропоновано до впровадження доктрину збалансованого розвитку до 2030 року [5, с. 73, 78 – 80], за якою мають бути вибрані основні соціальні орієнтири, а саме – нова соціально-орієнтована модель розбудови України з визнанням людини як найвищої цінності та ос-

нови креативного потенціалу нації. Підґрунтям такої моделі розвитку має бути суспільний договір, що являє собою набір рамкових правил з визначенням відповідальності усіх верств української спільноти та умов досягнення консенсусу у громадянському суспільстві. Такий суспільний договір має відповідати вимогам сучасних інтеграційних процесів, зміні природи влади і функцій держави згідно умов глобалізації; захищати права кожної людини на безпечне життя, здоров'я, освіту, справедливий розподіл національного багатства та доступ до культурного надбання.

Щодо соціальних податкових орієнтирів, то низка заходів аж до 2030 року звелась до традиційних рекомендацій, що надавалась вже минулі роки після введення Податкового Кодексу у 2011 році, навіть, авторських роботах, останні з яких присвячені саме трансформації сучасних гносеологічних засад оподаткування в Україні [6, 7, 8]. Проте хотілось би побачити більш перспективні напрями модернізації й соціалізації процесу оподаткування, ніж зведення його до [5, с. 104, 105]:

1. Послаблення податкового навантаження на бізнес, насамперед малий і середній, зменшення кількості обов'язкових платежів та запровадження податкових пільг.

Такі пропозиції в доктрині не можуть не викликати здивування, бо згідно існуючого Податкового Кодексу малий і середній бізнес має сплачувати досить обмежену кількість податків. Інша мова – це навантаження. Проте розмір утримань за цими податками, про які йде мова у доктрині, відсутня. Інше некоректне питання – це запровадження податкових пільг, від яких відмовилась більшість розвинених демократичних держав, бо пільги – не надають стимулів та мотивів для подальшого руху вперед [9]. Інше справа диференційність в оподаткуванні згідно принципів соціальної справедливості.

2. Оптимізація механізму повернення податку на додану вартість (ПДВ) через запровадження системи електронного адміністрування ПДВ.

Якщо порівнювати цю пропозицію уже із введеною системою е-декларування доходів фізичних осіб (держслужбовців), то, безумовно, це прогресивний крок вперед, що має наблизити Україну до вимог Європейського податкового законодавства та інших систем світового оподаткування. Проте на відпрацювання її дієвого механізму потрібне відповідне законодавче правове поле, що має

відповідати не тільки нормам міжнародного права, але і не входити у протиріччя зі вже існуючою законодавчою базою в Україні та її Конституційними положеннями.

3. Зменшення єдиного соціального внеску (ЄСВ) з 22% до 15% з метою зменшення податкової напруги на фонд оплати праці.

Відсутність та неконкретність термінів зменшення єдиного соціального внеску можливо лише порівняти зі строками зменшення ставок ПДВ в момент введення Податкового кодексу у 2011 році, де зазначалися і терміни, і ставки, до яких має бути знижено ПДВ, але і до нині маємо незмінною ставку 20% та стабільно підтвержені лідируючі позиції ПДВ у структурі надходжень податків до бюджету [10, с. 217]. Тому таке бажане зниження – вимагає обґрунтування доцільності зменшення ставки ЄСВ, виходячи із умов сучасного розвитку економіки країни. До речі, слід приймати до уваги і той факт, що наразі, окрім ЄСВ, не існує інших внесків щодо наповнення Пенсійного фонду України, із якого майже хронічно із затримками виплачується пенсії і соціальна допомога громадянам. Тому до поки ця проблема не буде розв'язана – не буде існувати й шансу щодо подальшого зниження ставки ЄСВ.

4. Запровадження кримінальної відповідальності за використання тінювих податкових схем та найм працівників без укладання трудових угод.

До речі, ідея кримінальної відповідальності існує з моменту існування системи оподаткування в Україні (з 1991 р.), проте кожен вчений або політик, що виносить на обговорення свої нові (чи модернізовані) сучасні моделі майбутнього розвитку України [10, с. 203 - 220], вважає за необхідне підкреслити введення кримінальної відповідальності за повну та своєчасну сплату усіх податкових платежів. Тобто немає потреби у введенні нової більш жорстокої відповідальності, треба лише вчасно та правомірно застосовувати норми права до усіх платників податків, без існуючих депутатських та інших обмежень.

5. Легалізація діяльності бізнес-структур та їхніх доходів шляхом зниження ставок оподаткування та введення разових податкових амністій у формі введення нульових декларацій, з подальшим застосуванням існуючих методів податкового контролю для визначення відповідності витрат і доходів фізичних осіб.





Провести таку апробацію рекомендовано для держслужбовців, працівників правоохоронних органів та судової системи. Проте для таких категорій осіб введено е-декларування ще у 2017 році й виявлені невідповідності доходів і витрат, але навряд чи можна цей досвід використати для розповсюдження й застосування до усіх фізичних осіб, бо більшість населення України наразі знаходиться за межею бідності, а результати самовизначення населення показують [11], що майже 90% населення, починаючи з 1994 року вважають, що вони мають найнижче становище у суспільстві, а більше ніж 60 % населення не відносять себе, навіть, до представників середнього класу.

6. Запровадження модифікованої системи податку на виведений капітал з повним звільненням від оподаткування реінвестованого прибутку для невеликих виробників.

На жаль автори новітньої доктрини [5, с. 78–80] не надають пояснень, за якими принципами має рухатись процес модифікації оподаткування капіталу. Проте будь яка модифікація передбачає прогресивні позитивні зміни в оподаткуванні. Якщо мова йде про оподаткування капіталу, то тут мають бути означені критерії, за якими може йти модифікація. Беззаперечно, що слід стимулювати накопичення та нагромадження капіталу, особливо, щодо відтворення процесів суспільного розвитку. Та навпаки – збільшувати податок у випадку виведення капіталу, у тому числі в офшорні зони, незалежно від форм виробництва великих, середніх чи малих.

7. Стимулювання переходу суб'єктів господарювання зі спрощеної системи на загальну з віднесенням до умовно розподіленого прибутку платежів на спрощенців.

Такий підхід – є не коректним з позиції, запропонованої у п. 1 вище щодо вказаної необхідності введення додаткових пільг саме для малого і середнього бізнесу. Вбачалося, що введення спрощеної системи оподаткування у 1999 році, буде сприяти, вмотивувати розвиток малого і середнього бізнесу та надавати йому певні пільги. Механізм переходу чи повернення до загальної системи оподаткування, говорить про те, що суб'єкт господарювання перейшов вже межу, за якою його можна віднести до середнього бізнесу, а його обсяги виробництва чи товарообігу не підпадають до означених українським законодавством характеристик. Тому вводити якісь додаткові пільги та виключення в опо-

даткування прибутку підприємств за загальною системою оподаткування – є недоречним, навіть, за умов виникнення додаткових труднощів в контролі й адмініструванні цього податку. І, до речі, податок на прибуток, ще з 80 років минулого століття втрачає свою актуальність як головного наповнювача доходної частини бюджетів, а більшість підприємств вважає за потрібне в межах легального правового поля себе банкрутувати чи зводити внівець свої прибутки, виводити їх в офшорні зони, ніж платити реальні податки на прибуток.

Сьогоднішні демократичні трансформації в українському суспільстві примушують застосовувати досвід європейських країн щодо рівноправного залучення громадянського суспільства до вирішення соціально-економічних, гуманітарних та політичних завдань, їх реалізації у всіх сферах діяльності. Це дозволяє [12, с. 51–65; 13, с. 4]:

по-перше, звільняти державу від реалізації особливо обтяжливих завдань та дотримуватись високих соціальних стандартів для населення;

по-друге, підвищувати якість публічних та правових рішень завдяки врахування потреб населення, існуючих альтернатив та наслідків виникнення конфліктних ситуацій;

по-третє, забезпечувати найбільш повну імплементацію усіх рішень населення.

Завдяки такому підходу можуть бути реалізовані найважливіші соціальні постулати доктрини оподаткування:

сприяти розвитку економіки у суспільстві як основи поліпшення його добробуту;

формування податкової політики на основі консенсусу між державою та платниками податків, що враховує інтереси усіх членів суспільства відповідно до сучасних соціально-економічних викликів;

встановлення зворотного зв'язку та розв'язання різних ситуаційних податкових проблем (конфліктів) за результатами взаємодії з громадськістю та згідно вимог, що висуваються ними;

публічне обговорення важливих податкових питань щодо зміни головних соціальних орієнтирів податкової політики шляхом проведення дискусій, діалогу, різноманітних інтерактивних форм спілкування, моніторингу та аналізу усіх конфліктних ситуацій щодо остаточного прийняття рішень;

впровадження різноманітних форм і методів впливу громадянського суспільства

на формування податкової політики в процесі демократичних трансформацій в країні.

**Висновки та перспективи подальших досліджень.** Виходячи з того, що посилення соціальної ролі податків є запорукою розвитку демократичного суспільства, то можна констатувати:

1. Основною формою забезпечення політики соціального спрямування у державі – є виважена фіскальна політика. І навпаки – демократичні трансформації в країні зумовлюють визначення соціальних орієнтирів в процесі розробки і реалізації доктрин податкової політики.

2. Найбільш дискусійними питаннями є соціальні орієнтири. Саме не правильна розстановка акцентів щодо вибору об'єктів та бази оподаткування гальмує розвиток окремих територій, приводять їх до стану депресивності, створює соціально-економічну напруженість у суспільстві та породжує конфліктні ситуації.

3. Основним соціальним орієнтиром в оподаткуванні є дохід фізичних осіб до оподаткування, який перетерпів вже не одну реформу що стосується встановлення прямої чи прогресивної шкали оподаткування, неоподаткованого мінімуму, соціальної пільги і таке інше. Проте це так і не зменшило розмір тіньового сектору, виплату заробітної плати у конвертах та встановлення її лише на рівні мінімально допустимих розмірів. Тому за базу оподаткування за таким податком мають братися не доходи отримані від підприємницької діяльності, а витрати вільного часу.

4. Звідси витікають податки на капітал, що є логічним джерелом реалізації принципу соціальної справедливості. Причому капітал слід розглядати у всіх його фізичних, віртуальних, матеріальних і нематеріальних формах.

5. Для дотримання соціальності в оподаткуванні слід застосувати диференційні підходи до тих податків, що є регресивними по відношенню до доходів людини. Це стосується ПДВ і деяких видів акцизів. Особливо слід переглядати та виключати ПДВ на продукти харчування та товари першої необхідності, у тому числі ті, що наповнюють споживчу кошик.

6. Побудову соціально орієнтованої доктрини в умовах демократичних трансформацій необхідно спрямувати на суспільний розвиток, заснований на демократії, повазі до людини, свободі її вибору у суспільному бутті та способу мислення.

Подальші дослідження автора будуть спрямовані саме на регулювання соціально-економічних конфліктів у суспільстві завдяки соціалізації процесу оподаткування.

## Література

1. Вугальтер А. Л. Фундаментальная экономия. Динамика / А.Л. Вугальтер. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2007. – 371 с.

2. Бояркин Д. Теория собственности. – Новосибирск: Экор, 1994. – 32 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://economics.com.ua>

3. Карпінський Б. А. Державотворчий патріотизм нації та фіскальна політика: європейський орієнтир / Б. А. Карпінський // Трансформація фінансової політики України в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць за матеріалами VIII науково-практичної інтернет-конференції 1-15 грудня 2016 р. – Ірпінь: Науково-дослідний інститут фіскальної політики, Університет державної фіскальної служби України, 2016. – С. 38–41.

4. Податковий кодекс України. Закон від 02.12.2010 № 2755-VI. Редакція станом на 28.07.2018. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

5. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге. Львів: Кальварія, 2017. – 164 с.

6. Калінеску Т. В. Диференційність підходів до оподаткування регіональної специфіки / Т. В. Калінеску // Часопис економічних реформ. – 2017. – № 1(25). – С. 33–39.

7. Калінеску Т. В. Трансформація гносеологічних засад оподаткування / Т. В. Калінеску // Податкові метаморфози: монографія / [Колектив авторів], за наук. ред. Т.В. Калінеску. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. – С. 8–18.

8. Калінеску Т. В. Метаморфози сучасної податкової політики України / Т. В. Калінеску // Часопис економічних реформ. – 2015. – № 1(17). – С. 54–61.

9. Калінеску Т. В. Податкові пріоритети та преференції / Т. В. Калінеску // Національний податковий простір: пріоритети та суспільні цінності: монографія / [Колектив авторів], за наук. ред. Т. В. Калінеску. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – С. 58–70.

10. Новак А. Як підняти Українську економіку: Монографія. / А. Новак. – К.: ТОВ «Інпрес», 2015. – 432 с.



11. Результати національних щорічних моніторингових опитувань 1992 – 2016 років. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://i-soc.com.ua/monitoring/dodatki2016.pdf>

12. *Кашпур Л. М.* Удосконалення податкової політики в умовах розвитку громадянського суспільства в Україні / Л. М. Кашпур : дисертація на здобуття наук. ступеня канд. з держ. управління за спеціальністю 25.00.02 – механізм державного управління. – К: Національна академія держ. управління при Президентові України, 2016. – 207 с.

13. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні: аналіт. доп./ А. В. Єрмолаєв, Д. М. Горелов, О. А. Корнієвський [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – 48 с.

### References

1. *Vugalter, A. L.* (2007). Fundamental economy. Dynamics. Moscow: CAC Published House "Economy", 371.

2. *Boiarkin, D.* (1994). Property theory. Novosibirsk: Ekor, 32 p. Retrieved from <http://economics.com.ua>.

3. *Karpinskyi, B. A.* (2016) State-creative patriotism of nation and fiscal policy: the European reference-point. Transformation of financial policy of Ukraine in the conditions of eurointegration. Collection of scientific labours for materials of VIII Science and practice internet conference, December, 1-15. Irpin: Research Institute of fiscal policy, University of government fiscal service of Ukraine, 38–41.

4. Tax code of Ukraine (2010). Law of Ukraine, 02.12.2010 № 2755 - VI (A release by

the state on 28.07.2018). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

5. Ukraine 2030: Doctrine of the balanced development. (2017). Lviv: Kalvaria, 164.

6. *Calinescu, T. V.* (2017). Difference of version to taxation of regional specific. Time Description of Economic Reforms, 1(25), 33–39.

7. *Calinescu, T. V.* (2016). Transformation of gnosiological principles of taxation. Tax metamorphoses. Editor T.V. Calinescu. Severodonetsk: Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, 8–18.

8. *Calinescu, T. V.* (2015). The Metamorphoses of the Modern Tax Policy of Ukraine. Time Description of Economic Reforms, 1(17), 54–61.

9. *Calinescu, T. V.* (2015). Tax priorities and preferences. National tax space: priorities and public values. Editor T.V. Calinescu. Luhansk: Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, 58–70.

10. *Novak, A.* How to heave up the Ukrainian economy. Kyiv: LTD. "Inpres", 432.

11. Results of the national annual monitoring questioning 1992–2016 years. (2016). Retrieved from: <http://i-soc.com.ua/monitoring/2016.pdf>

12. *Kashpur, L. M.* (2016). Improvement of tax policy in the conditions of development the civil society in Ukraine. Dissertation of candidate degree for specialty 25.00.02 – mechanism of state administration. Kyiv: National Academy State Management at President of Ukraine, 207.

13. *Ermolaev, A. V. & Gorelov, D. M. & Kornievskiy, O. A.* (2012). About development of civil society status in Ukraine. Analytical report. Kyiv: SISR, 48.

---

Стаття надійшла

до редакції : 02.10.2018 р.

---

Стаття прийнята

до друку: 20.11.2018 р.

---

### Бібліографічний опис для цитування :

Калінеску Т. В. Доктрина соціальних орієнтирів податкової політики в умовах демократичних трансформацій суспільства / Т. В. Калінеску // Часопис економічних реформ. – 2018. – № 4 (32). – С. 66–72.

---

